

Eventyrhavens lokale læreplan.

Ramme og fælles retning for det pædagogiske arbejde i dagtilbud.

Indhold

Indledende	4
Ramme for Solrød Kommunes lokale læreplan.	4
Ramme for arbejdet med de 6 læreplanstemaer og de tilhørende 12 mål.	6
Hvem er vi?	7
Pædagogisk grundlag	8
Børnesyn, Dannelse og Børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	9
Pædagogisk læringsmiljø	12
Forældresamarbejde	13
Børn i udsatte positioner	14
Overgang til børnehaveklassen	15
Inddragelse af lokalsamfundet	17
Fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø	18
De seks læreplanstemaer	20
Alsidig personlig udvikling	21
Social udvikling	24
Kommunikation og sprog	28
Krop, sanser og bevægelse	31
Natur, udeliv og science	34
Kultur, æstetik og fællesskab	38
Solrød Kommunes rammer og prioriterede indsatser	42
Solrød Kommunes pejlemærker	43
Solrød Kommunes dannelsesstrategi	44
Solrød Kommunes Inklusionsindsats	45
Evaluering og dokumentation	46
Pædagogiske redskaber og metoder	48

Beretning om Eventyrhavens lokale læreplan.
Udgivet af Solrød Kommune, Læring og Udvikling
Solrød Center 1
2680 Solrød Strand
Telefon: +4556182000
www.solrod.dk

Indledende

Ramme for Solrød Kommunes lokale læreplan.

Solrød Kommunes lokale læreplan danner ramme for det pædagogiske arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan hvor de 6 læreplanstemaer, 12 mål og centrale elementer for det fælles pædagogiske grundlag indgår, *sammen med* kommunens pejlemærker, politiske mål og strategier.

Den lokale læreplan indeholder samtlige lovmæssige krav til at udarbejde den styrkede pædagogiske læreplan (jf. Dagtilbudsloven, 2018. Kan ses [her](#)).

Den lokale læreplan dækker samtidig arbejdet med de rammer og prioriterede indsatser som kommunen har fastsat for området (jf. § 3a i Dagtilbudsloven, 2018), eksempelvis pejlemærker og inklusionsindsats.

Tilsammen udgør den styrkede pædagogiske læreplan og kommunens pejlemærker, politiske mål og strategier således denne - Solrød Kommunes lokale læreplan.

Den lokale læreplan skal betragtes som et dynamisk arbejdsredskab, der skaber retning og ramme for det pædagogiske arbejde med børns trivsel, læring, udvikling og

dannelse. Den er et levende dokument, som kort og præcist beskriver de pædagogiske overvejelser og faglige refleksioner, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde i vores dagtilbud. Den lokale læreplan fungerer dermed som en form for dokumentation, hvor det pædagogiske personale samtidig kontinuerligt kan skriftliggøre, justere og evaluere praksis.

I det følgende tages udgangspunkt i skabelonen for den styrkede læreplan (for yderligere information: <https://emu.dk/dagtilbud>), med tilføjede retningsgivende eksempler. Formålet hermed er at understøtte og synliggøre, hvordan arbejdet med læreplanstemaerne og kommunens pejlemærker, politiske mål og strategier samtænkes i den pædagogiske hverdag.

Den lokale læreplan danner ramme om det systematiske arbejde med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbud - i et kontinuerligt samspil med den aktuelle børnegruppe og dennes behov.

Mål - Indsats - Effekt og Fremadrettet indsats vil fremgå som centrale begreber i afsnittet om læreplanstemaer og

kommunens pejlemærker, politiske mål og strategier. Således bliver det tydeligt, at målet er udgangspunktet for planlægningen og udførelsen af hverdagens pædagogiske rutiner og aktiviteter.

I henhold til daginstitutionsloven (2018) er det en forudsætning, at der arbejdes samstemmigt med samtlige læreplanstemaer og mål. Dette skal endvidere udøves i et kontinuerligt samspil med Solrød Kommunes pejlemærker, politiske mål og strategier.

Den lokale læreplan indeholder afslutningsvist de pædagogiske redskaber og metoder, som skal anvendes i det pædagogiske arbejde i Solrød Kommune.

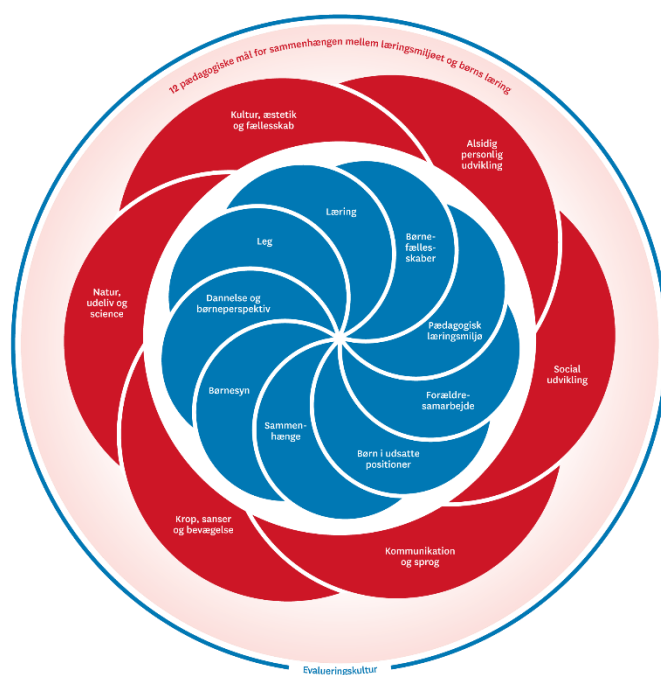
Den lokale læreplan udfyldes digitalt og skal fremgå på dagtilbuddenes hjemmeside. Læreplanen er et internt arbejdsredskab til udvikling af pædagogisk kvalitet i kommunens dagtilbud.

Ramme for arbejdet med de 6 læreplanstemaer og de tilhørende 12 mål.

Udarbejdelsen af den lokale læreplan tager udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag, de 6 læreplanstemaer og de 12 pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Modellen til højre illustrerer hvordan læreplanstemaerne er forbundet med målene. I planlægningen af hverdagens pædagogiske aktiviteter og rutiner skal de konkrete temaer og mål – afhængigt af rutine og aktivitet – inddrages og skriftliggøres. Det kan eksempelvis synliggøres således:

- *Måltidet som pædagogisk rutine (eksemplet tager udgangspunkt i det pædagogiske arbejde i dagpleje/vuggestue).* Vi arbejder med læreplanstemaet "Krop, sanser og bevægelse". Børnene skal selv kravle op og ned på egen stol, hælde fra kande til kop og selv tage mad fra fad på tallerken. Under måltidet arbejder vi også med læreplanstemaet "Den sociale udvikling" og herunder læringsmålet "Børnefællesskaber". Børnene skal give fad og kande videre til sidekammerat, med det formål at skabe bevidsthed om, at det enkelte barn er en del af en større gruppe.

Der vil altid være flere temaer og mål i spil. Det er afgørende, at der vælges fokus for den pædagogiske indsats og at der formuleres målbare mål, som f.eks. at hælde fra kande til kop. Således bliver det muligt undervejs og efterfølgende at evaluere, hvorvidt den pædagogiske indsats har ført til den ønskede effekt.

I det følgende fremgår en pædagogisk relevant beskrivelse af det konkrete dagtilbud.

Hvem er vi?

Eventyrhaven er integreret institution beliggende i Havdrup i et ny opført boligområde med ejerboliger. Institutionen er bygget i 2019-2020 og åbnede d. 28. september 2020.

Eventyrhaven rummer 3 vuggestuegrupper og 5 børnehavegrupper. Hver vuggestuegruppe rummer børn fra 11 måneder til 2,10 år og hver børnehavegruppe rummer børn fra 2,10 år til 6 år. Vores børnegrupper er, inden for afdelingerne, blandede fordi vi ønsker en børnekultur, hvor de mindre børn har positive læringsfællesskaber med de større børn. Inden for børnegrupper deles børnene til tider op efter alder og pædagogisk aktivitet, således at et lille fællesskab med aldersvarende børn opstår.

I Eventyrhaven er vi inspireret af filosofien og menneskesynet fra det Norditalienske område Reggio Emilia. Vores pædagogiske profil er: Kreativitet, Æstetik, Kultur og Fællesskab.

I Eventyrhaven bruger vi det fysiske rum, som "den tredje pædagog", derfor er vores grupperum og fællesrum indrettet så de kan overskues i børnehøjde. Vi har fleksible og mobile møbler. Hver gruppe har et mini-atelier, som kan bruges af børnene til at eksperimentere med kreative ideer. Der er plads til børnenes udtryk og værker i grupperum samt i fællesrum. Hver grupperum har et læse-område, hvor børnene kan fordybe sig i bøger og litteratur.

Det er vigtigt for os at der er et roligt helhedsbillede i institutionen. Vi arbejder med sætningen "ro for øjet" når vi udstiller børnenes værker og når vi indretter læringsmiljøer. Det er vores mål at alle miljøer i hele huset er æstetisk indrettede og klar til at inspirere både børn og voksne. Børnenes værker og pædagogernes bevidste indretning er med til at gøre Eventyrhaven eventyrlig.

I Eventyrhaven har vi foruden grupperum en række fællesrum som har flere pædagogiske formål.

Krea atelier – her kan børnene eksperimentere med billedkunst.

Multirum – her kan børnene eksperimentere med kroppen, sanserne, teater og musik.

Science-rum – her kan børnene eksperimentere med kreativ forskning og undersøgelser, herunder digital dannelse.

Derudover rummer huset to fællesrum, hvor der kan eksperimenteres med leg og konstruktion.

Pædagogisk grundlag

Den lokale læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag. Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, hvilke skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.

De centrale elementer er følgende:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng (overgang) til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

Dagtilbudsloven (2018) fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.

Nogle elementer, i form af eksempelvis børnesynet, skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer, f.eks. arbejdet med at skabe en god overgang fra daginstitution til skole, kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14).

Børnesyn, Dannelse og Børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Arbejdet med følgende centrale elementer skal beskrives nedenfor.

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber

Målene kan beskrives samlet eller hver for sig. Det er eksempelvis muligt at arbejde pædagogisk med børnefællesskaber i børns leg ved at understøtte legerelationer og den enkeltes rolle i legen. Dannelse kan endvidere være et centralt fokusområde, når der arbejdes med børnefællesskaber.

Børnesyn, leg og børnefællesskaber i Eventyrhaven:

Børn bliver kompetente, når de møder kompetente voksne der vil dem noget.

I vores pædagogiske dagligdag er vi optagede af at barnet har 100 sprog og at barnet får mulighed for at udtrykke dem alle. 100 sprog, 100 tanker, 100 verdener at opdage, 100 verdener at opfinde og 100 verdener at drømme om. Det er pædagogernes opgave at give barnet mulighed for at finde svar og skabe udtryk.

I fantasien er det umulige muligt.

Vi vil udfordre børnene til at gøre sig erfaringer og derved lære igennem leg og eksperimenter.

Vi vil give børnene mulighed for at søge kundskab.

Dannelsesperspektiv, børneperspektiv og læring i Eventyrhaven:

“Når man belærer andre, fastholder man deres passivitet”

Vi ønsker at gøre børnene i stand til at deltage i forpligtende fællesskaber og give dem læring i sociale kompetencer. Vi ønsker at gøre børnene modige, robuste og selvstændige og give dem lyst til læring og nysgerrighed. Vi ønsker at gøre børnene innovative og kreative.

Hvad gør de voksne IKKE?

De voksne i Eventyrhaven underviser ikke og er ikke belærende. De giver ikke svar, men stiller i stedet spørgsmål til børnene.

Hvad gør de voksne i Eventyrhaven?

- Vi giver børnene indtryk for derefter at vurdere hvad børnene bliver optagede af. Det de bliver optagede af kalder vi deres spor. Vi følger herefter børnenes spor, så vidt det er muligt.

- Vi definerer, hvad det er vi vil med projektet

- Vi planlægger vores arbejde på kort sigt ud fra det der sker i forløbet.

- Vi reflekterer undervejs i projektet for at lære, hvordan børnene lærer. Vi forsker i de veje børnene vælger og bliver klogere på dem.

- Vi analyserer eventuelle forskelle på små og store børn, drenge og piger mm
- Vi følges med børnene på de veje de går – vi er sammen med børnene om læring.
- Vi lytter, ser og dokumenterer.
- Vi giver børnene næring ved at stille spørgsmål

Vores mål er at give børnene følgende indtryk i løbet af et år:

Teateroplevelser	- både med professionelle skuespillere, men også med dem selv som aktører.
Musik oplevelser	- børnene skal opleve levende musik, de skal opleve forskellige genrer af musik og instrumenter. De skal opleve den sansning man får ved at synge og danse.
Museumsbesøg	- Børnene skal opleve kunst.

Gastronomisk oplevelse, maddannelse og madglæde.

Børnene skal opleve og arbejde med andre kulturer fra andre lande – verdensborgertema.

Hverdagens pædagogiske rutiner:

Herunder beskrives hvordan de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag kommer til udtryk i hverdagens pædagogiske rutiner og aktiviteter.

Morgen i Eventyrhaven kl. 07.00-09.00:

Børnene afleveres på en af stuerne i deres eget team. Den voksne har gjort klar til leg i rummet. Den voksne er opmærksom på at få sagt godmorgen til alle og tage godt imod barnet.

I rummet har den voksne ansvar for at der er en rolig stemning.

Dette gøres via belysningen og de klargjorte legemiljøer.

Formiddagsmad i vuggestuen kl. 8.30-09.00:

Børnene spiser på egen stue.

Morgensamling i børnehaven kl. 09.00-09.30:

Formålet med morgensamling er at børnene får styrket deres fællesskabsfølelse. At børnene får en fornemmelse af at høre til i en større gruppe. Der serveres formiddagsmad i forbindelse med samling.

Samlingen bruges til at tale med børnene om hvad der skal ske i dag og hvem der er i her idag. Der bliver også holdt fødselsdag ved morgensamling.

Ved morgensamling bliver der ikke afleveret børn. Samlingen er en stund, hvor gruppen ikke skal forstyrres.

Formiddag i børnehaven kl. 09.30-11.00, i vuggestuen kl. 09.30-10.30:

Om formiddagen arbejder vi i æstetiske læreprocesser med et emne eller tema. De voksne giver børnene et eller flere indtryk. Det kan være at læse en historie, tilrettelægge et bestemt legemiljø, have fokus på et bestemt emne.

Børnene bearbejder det indtryk de får, hvorefter der kommer et udtryk ud af det.

Om formiddagen kan der arbejdes på tværs af grupper. Børnene kan være opdelt i køn og/eller alder.

Samling i vuggestuen kl. 10.30-10.45:

Formålet med morgensamling er at børnene får styrket deres fællesskabsfølelse. At børnene får en fornemmelse af at høre til i en større gruppe. Vi arbejder med at børnene får øjnene op for hinanden, blandt andet ved at synge navnesang.

Frokost i vuggestuen kl. 10.45-11.30, i børnehaven kl. 11.00-12.00:

Ved frokosten er målet at børnene skal lære selvhjulpenhed, bordmanerer, madmod, turtagning, konversation og god hygiejne.

Ved frokosten er børnene delt op i spisegrupper, hvor de sidder sammen med den samme voksne og de samme børn hver dag.

Ved frokosten er der god mulighed for at træne relations dannelse mellem børnene.

Den voksne har ansvaret for at der skabes god stemning omkring måltidet. Den voksne har ansvaret for at der skabes en følelse af et mindre fællesskab.

Søvn:

Vuggestuebørn under 2 år sover i krybberummet hvor de har egen krybbe eller barnevogn. Vuggestuebørn over 2 år sover sammen med de børnehalebørn der har brug for middagslur, i vores soveland. Her har barnet sin egen madras og lagen. Om formiddagen sover de mindste vuggestuebørn i krybberummet. Efter frokost sover størstedelen af vuggestuebørnene, samt de børnehalebørn der har brug for en lur til middag. Igen til eftermiddag sover de mindste igen i krybberummet. Vi arbejder i forbindelse, med primært, middagsluren med selvhjulpenhed både på badeværelset men også i selve putningen af barnet.

Eftermiddagsmad kl. 14.00

Vuggestuebørnene tilbydes mad inden de puttes til anden lur, de børn der har sovet til middag tilbydes eftermiddagsmad i takt med de står op.

Børnehaven samles som stue enten ude eller inde, her spiser de madpakker, som de har medbragt hjemmefra.

Eftermiddag kl. 15.00-17.15

Der arbejdes videre med de emner/temaer som er i gang på stuerne. Der er mulighed for god leg i stuens og husets mange læringsmiljøer. Dagen rundes godt af og de voksne er opmærksomme på at få taget en god afsked med barnet.

Pædagogisk læringsmiljø

Det skal af den lokale læreplan fremgå, hvordan dagtilbuddet over hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og

børnenes forskellige forudsætninger. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold s. 22-23).

Der skal således arbejdes med pædagogiske læringsmiljøer gennem hele dagen; fra morgen til eftermiddag. Pædagogiske aktiviteter og rutiner som eksempelvis modtagelse om morgenen, af- og påklædning, måltid, håndvask, fin – og grovmotoriske aktiviteter, daglig dialog med forældre m.m. skal inddrages som målrettede læringsmiljøer i hverdagens pædagogiske praksis.

I Eventyrhaven arbejder vi altid med de strukturelle parametre. Hos os er det noget som altid er muligt at forandre på, da forholdene under de strukturelle parametre altid kan ændre sig.

Læringsmiljøer:

Så børnene ved hvad de kan bruge miljøet til. Vores fysiske læringsmiljøer låser sig ikke fast på et læringsmiljø. Vi arbejder for at vores læringsmiljøer inspirerer og giver nye ideer.

Personalet er struktureret og velforberedt:

Giver overblik og ro til at børnene kan være i et flow med både leg og læring.

Formiddag:

Vi skal eksempelvis ud på legepladsen. At tage tøj og sko på i garderoben, kan i perioder udvikle sig til en længere fordybelse i at tage tøj og sko på selv. Her bliver garderoben et læringsmiljø, hvor der er fokus på selvhjulpenhed. Det kan nogle dage, ende med at vi bruger 45 min i garderoben og 15 min på legepladsen – andre dage er det legepladsen vi bruger som et læringsmiljø med fokus på noget andet.

Indretning:

På stuerne tilpasser vi vores indretning til den pågældende børnegruppe. Indretningen skal give mening for alle aldre. Vi laver de lege/læringsrum, som vi ser børnene er optagede af eller stiller et læringsmiljø op, som kan opfordre og inspirere til leg.

I Eventyrhaven sætter vi altid legetøjet frem så det er klar til leg.

Forældresamarbejde

I henhold til dagtilbudsloven (2018) skal det fremgå, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

I forbindelse hermed kan inddrages pædagogiske refleksioner vedrørende forældrebestyrelsens funktion og indflydelse, den daglige dialog med forældre vedrørende det enkelte barn, indkøringsamtaler, forældres deltagelse ved arrangementer og traditioner m.m.

I Eventyrhaven ser vi forældresamarbejde som en vigtig del af det pædagogiske arbejde for børnenes hverdag og trivsel. Vi bestræber os derfor på, at have den lille snak med forældrene om eftermiddagen, når de henter deres barn. Dette, mener vi, giver grobund til et godt forældresamarbejde.

Vi giver informationer om dagligdagens pædagogik og barnets trivsel via vores platform Aula, så forældrene kan blive orienteret omkring barnets hverdag og læring og dermed bakke op om det hjemme.

Pædagogiske samtaler i Eventyrhaven:

Vi tilbyder forældresamtaler for at understøtte barnets trivsel i samarbejde med familien, hvor vi i fællesskab kan bidrage positivt til barnets udvikling og læring.

Vuggestue:

Velkomstsamtale

3-månederssamtale

Overgang til børnehave internt:

Overleveringssamtale

Børnehave:

Velkomstsamtale

3-månederssamtale

Skoleparathedssamtale

For børn med særlige behov, vil der være overleveringssamtale med skolen

Alle med – pædagogisk redskab

Laves den måned barnet har fødselsdag, der inviteres efter aftale med afdelingsleder til samtale hvis barnet ikke følger udviklingen.

Yderligere samtaler:

Det er muligt for både personale og forældre at bede om en trivselssamtale vedrørende barnets udvikling eller hvis der er noget i samarbejdet der skal styrkes.

Børn i udsatte positioner

Det skal fremgå, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26)

Et mål kan f.eks. være at styrke et barns position i gruppen ved at udvikle barnets konfliktløsningsmønstre. Her kan indsatsen være at understøtte inklusion under børneinitieret leg ved observation og løbende deltagelse fra pædagogisk personale. Pædagogisk personale guider og inkluderer, hvis der opstår konflikt, for dermed at udvikle nye mønstre, når det bliver svært i legen. Hermed åbnes for en ny rolle og position gennem leg. Mål skal være målbare, fordi der så kan evalueres på den konkrete indsats. I denne sammenhæng kan det måles og dermed evalueres, hvorvidt det enkelte barn opleves at have færre konflikter i børneinitieret leg.

I vores pædagogiske arbejde med børn i udsatte positioner, har vi fokus på at skabe tryghed og forudsigelighed i hverdagen. Derfor arbejder vi i mindre grupper, enten på stuerne, i fællesrum eller uden for hvor der er højere til loftet. Dette for at skabe fysiske rammer, der giver mere plads og rum til det enkelte barn. Dermed bliver der er kortere vej til den voksne.

Det er de voksnes ansvar at børn i udsatte positioner bliver set, for den de er og møde dem positivt. Børn der har svært ved at komme ind i fællesskabet gives ekstra fokus på hvad barnet interesserer sig for, så vi voksne derigennem kan tage udgangspunkt i barnets spor.

Overgang til børnehaveklassen

Det skal fremgå, hvordan der i børnenes sidste år i daginstitutionen tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen/SFO. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27). Punktet skal kun besvares af de dagtilbud, som rummer børn i den relevante aldersgruppe.

Der henvises til Solrød Kommunes model for arbejdet med at skabe den gode overgang. (Her indsættes link til modellen for den gode overgang, når denne er endeligt behandlet og politisk besluttet). Arbejdet med den gode overgang skal tage afsæt i – og være i overensstemmelse med - Solrød Kommunes strategi for arbejdet med overgange.

I sensommer/efterår afholder børnehaven skoleparathedssamtaler med forældrene til de ældste børn. Her ser vi på hvad Alle Med viser, samt lægger en plan sammen for hvad barnet skal arbejde med hjemme og i børnehaven frem til 1. april. Alle børn har noget de kan blive stærkere i.

Fra sensommeren og frem til nytår arbejdes der primært med barnet på stuen og hjemme. Fra nytår og frem til 1. april mødes de ældste børn i ældste-børns-gruppe to gange om ugen.

Fra sensommeren og frem til 1. april arbejdes der med Solrød kommunes overgangsmateriale.

I ældste-børns-gruppen har vi endvidere, via leg og aktiviteter, fokus på:

- at ryste børnene sammen på tværs af stuerne, da det giver en styrke og tryghed at kende hinanden når man skal starte skolelivet
- at modtage kollektive beskeder
- at vente på tur
- at honorere krav
- at kunne sige "pyt"
- at holde styr på sine ting
- at koncentrere sig og fordybe sig om en opgave eller i en leg
- at være selvhjulpen med de praktiske ting
- at være selvhjulpen med "skoleagtige" opgaver, og eller at kunne bede om hjælp hvis det driller
- at styrke selvtilliden – en "Pippi-tro" på at man nok godt kan selvom man ikke har prøvet det før...eller i hvert fald mod på at prøve det, og tillid til at der er venner og voksne, der vil hjælpe hvis det er svært
- at være en god kammerat
- at kunne håndtere konflikter
- at kunne lege godt

Vi øver ikke dansk, matematik, idræt, natur/teknik i traditionel forstand. Vi arbejder i stedet med børnenes mange sprog, æstetiske udtryksformer og nysgerrighed. Børnene får rum til at udtrykke, undersøge, udforske, erfare og erkende igennem sanserne. "Det jeg hører glemmer jeg. Det jeg ser husker jeg. Det jeg gør forstår jeg."

Ligeledes arbejder vi, via leg, med børnenes grundmotoriske færdigheder (både fin- og grovmotorik), da de er en af de vigtigste forudsætninger for at anden læring kan finde sted.

Udover det vi arbejder med selv i Eventyrhaven, bruges perioden også til at lave en god og tryk overgang til Havdrup skole og SFO. Normalvis vil vi have SFOsjob hvor vi dels får besøg af SFOpersonale, dels tager på besøg på SFOen/skolen. I 2021 har vi i stedet haft møde med SFOpersonalet samt rundvisning via Google Meets, samt været på gåtur ned til skolen, noget vi har kaldt "vinketur".

Inddragelse af lokalsamfundet

Det skal fremgå, hvordan lokalsamfundet inddrages i det pædagogiske arbejde med at etablere pædagogiske læringsmiljøer for børn. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29).

Lokalsamfundet inddrages eksempelvis, når dagtilbudene går Luciaoptog på det lokale plejehjem, ved besøg på kommunens øvrige skoler, institutioner og dagpleje.

Lokalsamfundet inddrages også ved besøg på det lokale bibliotek, fælles indkøbstur i dagligvarebutik m.m.

Inddragelse af lokalsamfundet kan med fordel samtænkes med arbejdet med de centrale elementer fra det pædagogiske grundlag. Der kan eksempelvis arbejdes med elementet *dannelse* ved besøg på bibliotek og teater eller understøtte elementet *læring* i den lokale natur osv.

I Eventyrhaven gør vi brug af nærområdets mange muligheder.

Vi går/cykler tur rundt i nærområdet, feks til dyrene, spejderhytten eller på legepladser.

Vi tager på besøg på Havdrup skole i forbindelse med overgangen til skole.

Vi tager på besøg i kirken og sognehuset, deltager i julegudstjeneste.

Vi tager på teater ture mm.

Fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30)

Det fysiske læringsmiljø omfatter de fysiske rammer inde og ude og er f.eks. rettet mod at skabe "rum i rummet", som imødekommer konkrete behov i den aktuelle børne-

gruppe. Psykisk børnemiljø handler om at skabe et inkluderende og anerkendende miljø med plads til alle børn. Det æstetiske børnemiljø handler om, hvordan omgivelserne i dagtilbuddet ser ud. Det har eksempelvis betydning, hvorvidt dagtilbuddet fremstår overskueligt og ryddeligt.

I praksis er de pædagogiske læringsmiljøer indbyrdes forbundne og afhængige. I skriftliggørelsen heraf, kan det imidlertid være en fordel at dele op, således at det tydeligt fremgår, hvordan der arbejdes med det enkelte børnemiljø.

Det fysiske, psykiske og æstetiske læringsmiljø integreres i hverdagens pædagogiske rutiner og aktiviteter på følgende måde:

Fysisk læringsmiljø:

Vores indeklima er støjdæmpende selvom der er højt til loftet. Vi har ventilationsanlæg til at sikre et godt og friskt indeklima.

Der er store vinduer i alle rum, hvilket giver et godt lys, derudover er der mulighed for at justere på belysningen i lokalet efter behov. Vi har små grupperum hvor der er mulighed for stille aktiviteter, krea atelier, multirum, science atelier samt fællesrum og stor legeplads hvor der er plads til fysiske udfoldelser.

Vi har sprit dispensere i de fleste rum.

Vi vasker hænder med børnene før vi spiser, efter toiletbesøg samt når vi kommer ind fra legepladsen.

Psykisk læringsmiljø:

I samspillet mellem børn og voksne, arbejder vi ud fra, i følge vores barnesyn, at vi voksne er fleksible i forhold til barnet, hvilket giver plads til at møde det enkelte barn i dets nærmeste udviklingszone og dermed kunne differentiere i krav og rammer for hverdagen.

Al dannelse starter med at vi voksne er rollemodeller for børnene, hvor vi er bevidste om vores adfærd og talemåder, så børnene har noget at spejle sig i. Samtidig er det vigtigt med tydelige voksne, som støtter og guider i børnehøjde, så det enkelte barn får følelsen af at have en værdi i sig selv.

I samspillet mellem børn indbyrdes, sker leg, dannelse og læring gennem børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammen for. Børnene lærer i en kontekst og vi ser på børnegruppen i stedet for det enkelte barn. Alle børn skal være aktive deltagere i hverdagslivet og have lige deltagelsesmuligheder samt være inkluderet i fællesskabet. Dette mener vi er grobund for en accept af forskelligheder og mindsning af mobning.

Æstetisk læringsmiljø:

Det æstetiske børnemiljø

Vi er en helt ny personalegruppe, der er ved at finde hinanden og sit eget fodfæste i huset, hvilket betyder at der hele tiden sker nye tiltag og foranderlige processer, som tilgodeser børnenes leg og nysgerrighed og herigennem skabes nye børnemiljøer.

De seks læreplanstemaer

Den lokale læreplan danner nu ramme om – og har beskrevet - arbejdet med det fælles pædagogiske grundlag med de centrale elementer forældresamarbejde, lokalsamfund, leg og læring m.fl.

I det følgende skal det pædagogiske arbejde med de 6 læreplanstemaer og de dertilhørende 12 mål tilsvarende beskrives og kobles på det forrige. Det skal fremgå, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

Læreplanstemaerne fremtræder og beskrives hver for sig. Det er imidlertid vigtigt at understrege, at arbejdet med læreplanstemaerne og de dertil hørende mål skal ske i kontinuerligt samspil med hinanden og gennem hele dagen, uge, måned og år.

Arbejdet med læreplanstemaerne tænkes sammen med de netop gennemgåede centrale elementer for arbejdet med det pædagogiske grundlag. Dette skal endvidere ske i sammenhæng og overensstemmelse med Solrød Kommunes pejlemærker, politiske mål og strategier. Disse fremgår i afsnittet som følger efter arbejdet med læreplanstemaerne.

Alsidig personlig udvikling

Læreplanstemaet Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Pædagogiske *mål* for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg,

tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37).

Som nævnt indledningsvist, bliver begreberne *Mål - Indsats - Effekt og Fremadrettet indsats* nu centrale i udarbejdelsen af arbejdet med læreplanstemaerne. Begreberne fungerer som en ramme og understøtter en fælles og ensartet tilgang til arbejdet med læreplanstemaerne og kommunens pejlemærker, politiske mål og strategier.

Det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes alsidige personlige udvikling på følgende måde:

Vi ser den alsidige personlige udvikling, som et fundament, der skal bygges stærkt op, fyldt med selvværd og selvtillid, før vi kan bygge videre med mursten og lægge på i barnets udvikling.

I det grundlæggende fundament er det vigtigt, at vi voksne arbejder med en omsorgsfuld, anerkendende, nærværende og tillidsskabende tilgang, så vi kan bygge videre på barnets kompetencer hos sig selv og i samspil med andre.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn erfarer sig selv og hinanden, får tillid til egne potentialer og udvikler engagement, livsduelighed, gå på mod og kompetencer til deltagelse.

Mål:

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn erfarer sig selv og hinanden, får tillid til egne potentialer og udvikler engagement, livsduelighed, gå på mod og kompetencer til deltagelse.

Indsats:

Vi voksne skal være fleksible i forhold til barnet, hvilket giver plads til at møde det enkelte barn i dets nærmeste udviklingszone og dermed kunne differentiere i krav og rammer i hverdagen. Dette gøres ved at følge børnenes spor, se deres initiativ, følge det, samt guide og vejlede. Den følelsesmæssige dialog er her hvor den voksne engagerer sig i barnet, ved at vise glæde for barnet. Ser barnets initiativ ved at vi voksne justerer vores tilgang til barnet og inviterer barnet til samspil ved at lytte og respondere, samt at give barnet anerkendelse.

Den meningssskabende dialog, hvor den voksne fanger barnets opmærksomhed ved at få en fælles oplevelse og fastholde barnets opmærksomhed ved at den voksne viser følelse og entusiasme, for dernæst at folde barnets oplevelse ud ved at den voksne uddyber og forklarer, hvad der ser og hvad de laver. Vi gør brug af en guidende og vejledende dialog, hvor den voksne skaber rammerne og guider barnet trin for trin. Vi laver små kroge med læringsmiljøer, der ændrer sig løbende alt efter hvilken børnegruppe vi har og tager udgangspunkt i deres interesser. Dette giver plads til at børnene selv gør sig deres egne erfaringer i en undersøgende og nysgerrig tilgang, både alene og sammen med andre. I denne dannelses proces, udfordres børnene på egen formåen og erfaringsdanner herigennem. Børnene lærer således sig selv at kende, i forhold til egne grænser og følelser. Dette gør sig også gældende i samspillet med et andet barn, samt i de større fællesskaber. Det enkelte barn skal have nærværende voksne som anerkender, opmuntrer og understøtter den alsidige personlige udvikling.

Effekt:

- Kende eget selvværd, samt anvende egen selv- og medbestemmelse på en konstruktiv måde.
- Anvende egen nysgerrighed, interesse og gå på mod ved at blive opmuntret til at udfordre sin egen formåen.
- Kende og udtrykke egne grænser, samt at kunne sætte grænser over for andre.
- Lege og kunne fordybe sig i leg, samt udtrykke sig herigennem.
- Indgå i en daglig og positiv kontakt til hinanden og de voksne.

Det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to pædagogiske mål for temaet *Alsidi g personlig udvikling på følgende måde:*

I Eventyrhaven understøtter vi det pædagogiske læringsmiljø ved at sikre lige deltagelsesmuligheder blandt børnene. Vi har fokus på at se det enkelte barn og gennem guidning at styrke barnets selvhjulpethed ved deltagelse i dagligdags rutiner f.eks. selv kravle op på stolen, øse mad op, dække bord m.m.

Mål:

I Eventyrhaven skal alle børn mødes af en hverdag præget af varme og omsorg. Hvor vi møder barnet som det unikke menneske det er og bidrager til udvikling af barnets kompetencer til deltagelse i fællesskabet.

Indsats:

I Eventyrhaven tager vi udgangspunkt i det enkelte barns følelser og hjælper barnet med at sætte ord på, hvis barnet f.eks. har slået sig eller andet: "Nu bliver du ked af det". I konflikthåndterings situationer, hjælper vi barnet med at bevidstgøre og få sat ord på egne og andres følelser: "Du bliver sur nu", "Se han bliver ked af det når..." Bliver barnet afvist i en leg eller aktivitet, hjælper vi voksne ved at anerkende barnets følelse og guide barnet til noget andet, som minder om det barnet gerne vil.

- De voksne hjælper barnet til at deltage i aktiviteterne på en positiv og opmuntrende måde.
- De voksne hører barnet og er nærværende.
- De voksne støtter barnet i at være sig selv.
- De voksne sætter ord på, hvad barnet tænker og føler, så de bliver mere bevidste om sig selv og sin gøren. - De voksne giver tid og ro til, at barnet kan fordybe sig.

Effekt:

- Barnet føler sig hørt og medinddraget.
- Barnet har en følelse af at være en vigtig del af fællesskabet.
- Barnets tilstedeværelse i fællesskabet har værdi, dette styrker barnets selvtillid/selværd.
- Barnet tilegner sig kompetencer såsom bordskik og manerer.
- Barnet styrker eget selvværd ved at øve selvhulpenhed.
- Barnet udfordrer sin taktilsans og er modig, tør røre ved ting og sanse dem.

Temaet *Alsidedig personlig udvikling ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer på følgende måde:*

Social udvikling, vi fanger barnet der hvor barnet er i sin udvikling og i samspillet med andre. Barnet lærer sig selv at kende igennem spejling og det at være en vigtig del af fællesskabet. Vi voksne skaber mulighed for leg og aktiviteter, organiseret i mindre grupper, hvilket skaber kortere vej til nærværende voksne. Dette giver plads til ro, fordybelse, interesser og venskaber.

Kommunikation og sprog, vi ser og lytter til barnet, det er her samspillet starter. Vi voksne guider barnet positivt og benævner følelser, handlinger, ting, begreber og situationer. Når samspillet er fanget er det grobund for at skabe leg og læring i sammenhænge, ud fra barnets spor.

Krop, sanser og bevægelse, gennem kropslige erfaringer undersøges fx "Hvem er jeg" og "Hvad kan du – Kan jeg mon også det?", og således udvikles kropsideidentiteten via kropslige erfaringer i sociale samspil, både i leg og i fælles aktiviteter. Her afprøver børnene egne grænser og kræfter, hvor vi voksne har øje for børnenes sikkerhed.

Vi arbejder med Fri for mobberi, hvor vi snakker om følelser og sætter ord på disse, samt mærker efter i vores kroppe. Dette understøttes med børneyoga og børnemassage, for at udvikle vores selvværd og relations dannelse.

Natur, udeliv og science, børnene får lov til at prøve forskellige natur-arenaer igennem, så som skov, mark, strand osv., hvor de kan prøve at lege i det fri. Her kan de undersøge naturen gennem egen nysgerrighed og med understøttende voksne, lære om sammenhæng mellem sig selv, naturen og livets sammenhæng, uanset dyr eller planter. Derudover kan børnene i vores science rum, gå på opdagelse og eksperimentere i en uendelighed.

Kultur, æstetik og fællesskaber, er i samspil med sang og kreative processer en naturlig udtryksform, som skaber energi og glæde i fællesskabet. Derved har det en positiv effekt på indlæring, koncentrationsevne, sprog og sociale kompetencer hos det enkelte barn. Æstetiske læringsprocesser er i sig selv berigende og dannende, når vi får forskellige indtryk og udtryk gennem pædagogiske aktiviteter.

Social udvikling

Læreplanstemaet Social udvikling drejer sig om udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Pædagogiske *mål* for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39).

Det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes sociale udvikling på følgende måde:

Den sociale udvikling starter ved det enkelte barn. Herfra udvides denne gennem leg, fællesskaber og læringsmiljøer. Legen er vigtig i den sociale udvikling, da legen har værdi i sig selv og er en gennemgående del af barnets barndom. Fællesskaber er her, hvor vi kan spejle os i hinanden og derved lære om og af hinanden.

Læringsmiljøer er et foranderligt miljø med udgangspunkt i det enkelte barn eller børnenes spor, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes sociale udvikling.

Børnesyn

Vores udgangspunkt er, at alle børn er drevet af et behov for, og en lyst til, at deltage i sociale fællesskaber. Barnet trives, når det har venner og kammerater og voksne, der anerkender og værdsætter barnet. Det trygge og værdsatte barn tager medejerskab og vil opnå en følelse af "os" og "vores".

Dannelse/Børneperspektivet

I relationer og fællesskaber møder barnet sociale koder og regler for samvær, samspil og en begyndende demokratiforståelse udvikles. Vi støtter barnet i at sige sin mening, i at ytre sig og udtrykke sine behov. Vi understøtter barnets oplevelse af, at forskellighed kan være en styrke, ved at tydeliggøre andres børns perspektiver og hjælpe barnet til at lære at rumme andres - f.eks. når børnene etablerer en leg, når vi spiser og taler sammen og når vi dagligt har samling.

Leg

Gennem leg med hinanden får børnene afprøvet sociale spilleregler, og udvikler sociale kompetencer, opbygget relationer og forståelse for hinanden.

Mange lege etableres og leges af børnene selv, nogle lege støttes af den voksne på sidelinjen. (Her er det vi skal som personale gå forrest, ved siden af eller bag, i forhold til hvad barnet har brug for). Nogle lege etableres og styres af den voksne, med et bestemt socialt udviklingsmål for øje, f.eks. at børnene skiftes til at være den der er i centrum, eller at være en del af en holdleg. I lege afprøver barnet forskellige roller og positioner i forhold til hinanden, hvor man skal overholde regler eller gøre noget for hinanden.

Læring

Vi understøtter barnets udvikling af sociale kompetencer. Dette kunne det, at være sammen i en gruppe, at udsætte egne behov, kunne agere i et samspil, kunne lege med andre, rumme andres handlinger, behov og følelser - uden at tabe sig selv og sit eget perspektiv.

Det at barnet kan trække sig tilbage, og være sig selv og lege selv, hvis behovet er der, ser vi også som en social kompetence. Det understøtter vi ved at imødekomme, når et barn udtrykker behov for at være sig selv, og vi hjælper eventuelt barnet med at udtrykke det over for de andre børn.

Børnefællesskaber

Gennem fælles oplevelser eller mødet om et fælles tredje får børnene fælles erfaringer og udvikler derigennem medejerskab i fællesskabet.

Vi støtter barnet i at involvere sig og gribe de deltagelses muligheder der er. Barnet får mulighed for at deltage i samvær og fællesskaber, der opstår på børnenes egne initiativer. F.eks. Når det lille vuggestue barn giver et andet barn bilen og invitere ind til leg.

Pædagogisk læringsmiljø

Vores pædagogiske læringsmiljø for den sociale udvikling tager udgangspunkt i relationer, børnefællesskaber og leg. Vi italesætter, og giver det betydning og værdi, når vi ser, at børnene er opmærksomme på at se og høre hinanden. Vi opfordre børnene til at høre og lytte og give omsorg til hinanden.

Vi planlægger struktur og læringsmiljøer i vores hverdag, der styrker børnenes tilhørsforhold. F.eks. samlinger, spisefællesskaber, rutiner i garderoben og på badeværelset.

Børnene støttes i at danne sociale relationer, når vi som voksne laver gruppeopdelinger, hvor vi tager højde for interesser, spirende venskaber eller kan se, at der er en mulighed for en ny relation.

Vi støtter barnet i at danne venskaber, f.eks. ved at få hjælp til at etablere en leg, eller give udtryk for lyst til at være sammen.

Vi støtter barnet i at udvikle empati. F.eks. at mærke egne følelser, at kunne sættes sig i en andens sted, og at kunne handle på måder, der understøtter samspil med andre-når vi møder barnet som forstående, anerkendende, indlevende og støttende voksne. Vi gør børnene opmærksomme på hinandens udtryk, følelser og reaktioner. F.eks. "Se han går nu, fordi han ikke har lyst til at være med i legen mere". Samtidig med, at vi sikre det enkelte barns eget perspektiv og egne følelser.

Vi voksne er rollemodeller og bevidste om at anvise hensigtsmæssige måder at agere på, og introducerer børnene til sociale spilleregler i kraft af vores adfærd.

Forældresamarbejde

Barnets sociale udvikling er en del af samarbejdet med forældrene.

Vi fortæller forældrene små historier om samspil deres barns hverdag

- hvem de leger med
- hvad leger de sammen med andre
- hvordan udviser barnet omsorg for de andre børn
- hvad var sjovt
- hvad var svært mm.

Vi vejleder og formidler viden til forældrene om barnets sociale kompetencer og legeaftaler med andre børn, for i samarbejde at støtte barnets trivsel og udvikling bedst muligt. Det sker både ved de daglige eller i mere fyldestgørende samtaler.

Børn i udsatte positioner

Når et barn har svært ved at få adgang til f.eks. legefællesskaber, støtter vi barnet, ved at tage det i hånden og gå foran, ved siden af, eller bag barnet på dets præmisser. For at hjælpe barnet med at blive en del af samvær og relationer, så barnet får kendskab til sociale sammenhænge, spilleregler og derved udvikler sociale kompetencer.

Vi er bevidste om at have en pædagogisk bagdør: en mulighed for, at et barn kan trække sig fra et læringsmiljø eller et samvær, få en pause og blive hjulpet tilbage i fællesskabet, uden at føle sig mislykket.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Vi støtter barnet i at kunne: have lyst til og kunne etablere et tilhørsforhold til en gruppe, bede om hjælp og være aktiv i håndtering af egne og andres konflikter.

Vi sikre, at barnet får erfaringer med at navigere i, og kan orientere sig mod større børnegrupper, og får kendskab til og kan håndtere sociale koder og spilleregler.

Inddragelse i lokalsamfundet

Vi understøtter udviklingen af en social forståelse af normer og værdier i den ydre omverden, ved at præsentere børnene for forskellige miljøer. Hvordan opføre vi os i Sognehuset? I kirken? Hvis vi går på en offentlig legeplads og der er andre børn, hvordan skal vi så opføre os? Må vi gerne larme og være vilde i skoven mm

Temaet Social udvikling ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer på følgende måde:

Den alsidige personlige udvikling, vi fanger barnet der hvor barnet er i sin udvikling i samspillet med andre, igennem guidning og støtte bliver barnet bevidstgjort om sine og andres grænser. Det sker når børnene prøver sig selv af ved at se andre igennem spejling men også via de sociale spilleregler i legen.

Kommunikation og sprog, det er vigtigt, at der er en sammenhæng mellem det sociale og sprog, da det er med til at skabe et samspil. Derfor er vi voksne bevidste om at se og lytte til barnet, da det er her samspillet starter. Når samspillet er fanget er det grobund for at skabe leg og læring i sammenhænge, ud fra barnets spor.

Krop, sanser og bevægelse, i bevægelse sammen med andre, lærer barnet at mestre og styrke sin krop og sanser, samt at aflæse og forstå andres gestik, mimik og kropslig udtryk. Således udvikles kropsidentiteten via kropslige erfaringer i sociale samspil.

Natur, udeliv og science, naturen er et rum, hvor barnet kan gøre sine første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder, men det sker ofte kun i samspil med andre. Børnene opmuntres til at foretage egne undersøgelser, støttes og guides i at turde øve sig igen og igen for derved at opbygge en grundlæggende tillid til egne ideer og evner, selvom børnene møder modgang.

Kultur, æstetik og fællesskaber, I fællesskabet bruger vi kreative processer som en naturlig udtryksform, som skaber energi og glæde og derved har en positiv effekt på indlæring, koncentrationsevne, sprog og sociale kompetencer. At skabe en forståelse for børnenes egne og andres kulturelle baggrund og traditioner, sker fx igennem årets gang og i spisegrupper, som er med til at styrke den sociale samspil.

Kommunikation og sprog

Læreplanstemaet Kommunikation og sprog handler om, at børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Pædagogiske *mål* for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41).

Det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes kommunikation og sprog på følgende måde:

Vi er bevidste om at der er sproglig læring i alt hvad vi foretager os. Derfor skal vi voksne være rollemodeller for, hvordan vi taler til, med og om både børn og voksne.

Vi voksne bestræber os på en positiv kommunikation, hvor vi sætter ord på det børnene godt må og italesætter børnenes følelser, handlinger, intentioner og hensigter.

Som Reggio Emiliainspireret daginstitution benytter vi forskellige former for dokumentation. Dokumentationen danner bl.a. baggrund for samtaler med børnene i Eventyrhaven samt hjemme. Samtalerne er med til at styrke børnenes verbale sprog, give kendskab til sig selv og deres omverden, samt give værdi til børnenes værker og arbejder og styrke glæden og lysten til at benytte alle 100 sprog.

Mål:

Som Reggio Emilia-inspireret daginstitution er vores afsæt Loris Malaguzzis ord:

”Et barn har hundrede sprog

Men berøves de nioghalvfems

Skolen og kulturen skiller hovedet fra kroppen.

De tvinger en til at tænke uden krop og handle uden hoved.

Legen og fantasien, videnskaben og fantastieriet, det indre og det ydre gøres til hinandens modsætninger”

Derfor er vores mål naturligvis at hjælpe børnene til at bevare så mange af de 100 sprog som muligt. Vi vil give dem så mange sprog som muligt at opleve verden igennem, erfare med, samt udtrykke sig med.

Indsats:

- Vi læser bøger for børnene
- Vi fortæller historier for børnene uden bog
- Vi fortæller historier med rekvisitter (figurer, legetøj, tegninger, hatteteater)
- Vi bruger indlæste historier
- Vi fortæller historier i forbindelse med mindfulness
- Vi bruger dialogisk læsning
- Vi tilbyder børnene et nuanceret og udfordrende sprog
- Vi bruger rim og ræmser
- Vi opfordrer børnene til at fjerne sig fra sproget
- Vi synger med børnene – sanglege, fagtesange, med sangbog, med instrumenter, med rekvisitter
- Vi laver Barnets Bog til/med hvert barn. Vi dokumenterer børnenes læring og erfaringer heri og samtaler med børnene om det
- Vi dokumenterer børnenes læring og erfaring via placher dokumentationsvægge,
- Vi italesætter hvad vi og børnene gør hver især samt i samspil med andre – "sportskommentator"
- Vi støtter børnene i at udtrykke handlinger, følelser, hensigter og behov
- Vi lader børnene selv fortælle
- Vi guider og støtter børnene i at løse konflikter selv. Vi mægler i konflikter mellem børnene
- Vi laver små legegrupper hvor alle har muligheden for at komme til orde
- Vi spiller spil med børnene
- Vi bruger kropssprog og støtter børnene i at udtrykke eget og forstå andres kropssprog
- Vi bruger mimik og støtter børnene i at udtrykke egen og forstå andres mimik
- Vi er bevidste om vores eget nonverbale sprog
- Vi bruger måltiderne til at arbejde med sprog i:
 - sproglege
 - samtaler
 - turtagning
 - det pragmatiske i sproget
 - dialoger
 - ordforråd
 - fortællinger – både at lytte og være fortælleren
 - komme til orde

Effekt:

Vi ser at børnene efterspørger og benytter sig af ovenstående sproglige aktiviteter.

Vi ser at børnene udvikler sig i løbet af tiden i Eventyrhaven. F.eks. at de bliver mere og mere selvhjulpne i at give udtryk for tanker, følelser, behov. Vi ser/hører at børnene (afhængig af alder) kan udtrykke utilfredshed/holde på deres ret/påbegynde konfliktløsning/klare konfliktløsning selv.

Vi ser/hører at børnene benytter mere end blot det verbale sprog til at opleve igennem, erfare med og udtrykke sig via.

Vi ser at de selv opsøger mulighederne for at arbejde med de forskellige sprog.

Vi ser børn som, når de slutter i Eventyrhaven, har mange sprog intakt.

Fremadrettet indsats:

Vi arbejder på at være mere målrettede i dokumentationen af børnenes arbejde, processer og erfaringsdannelser. Dokumentation danner bl.a. baggrund for samtaler med børnene i Eventyrhaven samt hjemme. Samtalerne er med til at styrke børnenes verbale sprog samt give værdi til børnenes værker og arbejder og styrke glæden og lysten til at benytte alle de andre sprog.

I takt med at der bliver færre coronarestriktioner, vil vi få større mulighed for at benytte bibliotekets tilbud og biblioteksbøger. Ligeledes får vi større mulighed for at arbejde på tværs af huset i bl.a. sproggrupper.

Slutteligt ønsker vi at arbejde hen imod at benytte hele Eventyrhaven hele dagen. Dvs. at vi på sigt vil kunne bruge alle atelierer hele dagen og børnene dermed får større mulighed for at arbejde med alle 100 sprog.

I Reggio Emilia siger man, at rummet fungerer som "den tredje pædagog". Læringsmiljøet kan sætte en stemning, det kan understøtte børnenes initiativer og interesser, det kan stimulere børnenes nysgerrighed og lyst til at gå på opdagelse, lege og lære.

Temaet Kommunikation og sprog ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer på følgende måde:

Sprog er en naturlig del og en forudsætning for at arbejde med næsten alle dele af et barns udvikling og dannelse. Som Reggio Emilia inspireret daginstitution.

Den alsidige personlige udvikling, vi voksne guider barnet i sin nærmeste udviklingszone, så det bliver mere bevidst om "Hvem er jeg?". Vi benævner barnets følelser, initiativer og gøren, så sproget bliver en naturlig del af barnets hverdag.

Sociale udvikling, igennem dialog og samtale fanger vi børnene i deres samspil med andre, så de gennem spejllig får en fælles forståelse for, hvordan vi behandler hinanden.

Krop, sanser og bevægelse, vi voksne bruger os selv som redskab, når vi skal lære børnene verbale og nonverbale sprog, og vi går forrest, som et godt eksempel, da børnene spejler os voksne.

Natur, udeliv og science, vi voksne sætter ord på årets gang, viden om fødekæden og forskellige fænomener. Dette bevirker, at vi udvider børnenes ordforråd og samtidig får de lov til at prøve tingene af. Dette giver større erfaring og forståelse for sproget og naturen.

Kultur, æstetik og fællesskaber, uanset hvor det æstetiske indtryk kommer fra, om det er teater, udstilling, bøger, fortælling eller børnenes egne tegninger, så er det de voksnes opgave, at sætte ord på det børnene har set, hørt og følt i processen.

Krop, sanser og bevægelse

Læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse handler om, at børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43)

Det pædagogiske læringsmiljø understøtter udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse på følgende måde:

Børn lærer gennem kroppen ved at sanse og bevæge sig. Derfor prioriterer vi, at børn kan og vil selv. Dette gøres ved, at give børnene plads til at udfolde sig og forsøge ikke at begrænse dem, men stadig være med på sidelinjen til at guide og vejlede, samt have fokus på sikkerheden.

Mål:

Alle børn for muligheden for at, udvikle og mestre deres grov motoriske færd.

Indsats:

Vi tager på tur og præsenterer børnene for bakker, forskellige underlag giver dem muligheden for at klare i træer. Leger på forskellige legepladser, vi laver forhindringsbaner, lader dem udfordre sig selv i vores klaretårn og ligger op til at man selv skal kunne, men står der til at støtte barnet. I vores multirummet kravler de op i ribberne og springer ned helt oppe fra. Vi har balancesnurretoppe, og gå linepinde og trampoliner De kører løbecykler og mooncars. Vi tilbyder også gynger, hængekøjer. Desuden bruger vi multirummet til at danse, lege Det er vigtigt at vi voksne, er rollemodeller og bruger os selv som foregangs billede i de forskellige aktiviteter. Og viser engagement.

Effekt:

Vi ser at de langsomt mestre bevidstheden om egen formåen, og hvad de kan og tør.

Fremadrettet indsats:

Vi har en helt ny legeplads, som er under udvikling. Vi ønsker at udvikle flere miljøer hvor grov motorikken er for øje. Og at vi som voksne bliver endnu mere sikre i hvordan vi bruger eks. Multirummet som den tredje pædagog.

Det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse på følgende måde:

Mål:

Målet er at stimulere børnenes sanser gennem forskelligartet udfordringer.

At vi som voksne bruger os selv, og vores mange muligheder i huset.

Multirummet, køkken, krearum, sciencerum, lille fællesrum og udegården, samt legepladsen og vores nærmiljø

Indsats:

Vi cykler og løber og leger på bare tæer. Vi leger med vand, mudder, sand, blade, snegle, edderkopper, mariehøner. Vi taler om hvilken slags vejr det er, i forhold til varme / kulde mærk

Hvilken tøj man skal have på. Vi giver masser knus og kram. Er ude i alt slags vejr. Og mærker alt slags vejr.

Multirummet :vi laver sansemotoriske baner , laver børnemassage, børneyoga, leder børnene igennem fantasirejser og laver stillestund.

Vi maler, smager på maden ved bordet.

Vi viser vejen frem og rører eks. Selv ved malingen smager på maden, fortæller historier fra ens egen liv.

Effekt:

At vi ser vi har modige børn der tør rører ved maling, blive beskidte, og er trygge og kan modtage omsorg fra andre samt give omsorg. Og mærke hvad de har brug for som eks. Om man fryser eller er varm.

Fremadrettet indsats:

Vi videre uddanner os så vi bliver mere skarpe på emnet og til at udfører lege og projekter som fremelsker børnenes forskellige sanser.

Det pædagogiske læringsmiljø tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag på følgende måde:

Mål:

At børn gennem bevægelse for en følelse af at være en del af fællesskabet.

Både fællesskabet på deres egen stue.

Men også det store fællesskab i huset(som vi ikke har arbejdet så meget med pga. COVID-19)

Indsats:

Vi holder hver dag samling, vi synger vi laver sanglege, leger rollespilslege, cykler i fællesskab passer på hinanden laver yoga, børnemassage, rytmik og dans. Børnene har tid til egen fordybende leg med hinanden både i huset, men også nå vi drager ud og opsøger nye legepladser mm.

Vi inddrager eks. De børn der står lidt uden for børnefællesskabet. Og bruger bevægelse, og aktiverer og lege der fordrer at alle indgår i legen alle er nødvendige og der er brug for alle, for at legen lykkes.

Effekt:

Vi ser at børnene kan modtage fælles beskeder eks. I samling. At de inviterer hinanden til leg, at de har øje for andre børns følelser og viser omsorg og empati.

Fremadrettet indsats:

At vi gennem leg og aktiviteter på legepladsen. Og i multirummet. Breder fælleskabsfølelsen ud i alle kroge af huset. Så Eventyrhaven er et stort fællesskab.

Temaet Krop, sanser og bevægelse ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer på følgende måde:

Den alsidige personlige udvikling, øve sig i deltagelse ved at iagttage og indgå i aktiviteten og herved turde bruge sig selv. Vi mener at børnene styrker deres selvopfattelse, selvværd og selvtillid ved at lære at mestre sin krop.

Social udvikling, prøve sig selv af sammen med andre. Barnet lærer sin egen krop og formåen at kende ved at spejle andre gennem legen og hverdagens rutiner. Bevægelsesfællesskaber gør vi brug af, når vi laver forhindringsbaner med husets interiør og herved udfordrer vi børnenes krop og motorik.

Kommunikation og sprog, sprog læres som en naturlig forlængelse af den udveksling, der sker så som blikretning, pludren og gestik. Dette kræver nærvær, øjenkontakt og fælles opmærksomhed. Vi voksne guider og støtter barnet ved at benævne initiativer i hverdagens rutiner ifht barnets selvhjulpenhed.

Natur, udeliv og science, uderummet inviterer til motoriske udfordringer og naturen er en god legeplads for kroppen. Der er plads til udfoldelse og den ujævne bund er gymnastik for kroppen. I science rummet, de finmotoriske kompetencer; taktilsansen, samt koncentration evnen der udfordres.

Kultur, æstetik og fællesskaber, sanser og finmotorikken kommer i spil, tegne/holde på en blyant eller pensel. Prøve forskellige materialer samt bruge øje/hånd koordinationen.

Natur, udeliv og science

Læreplanstemaet Natur, udeliv og science handler om, at naturoplevelser i barndommen både har en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbindelse med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45).

Det pædagogiske læringsmiljø understøtter, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science på følgende måde:

Udenfor er der højt til loftet, ikke så meget støj og rig mulighed for fysisk udfoldelse, fordybelse i mindre grupper, samt kortere vej til den voksne. Dette skaber et lavere konfliktniveau blandt børnene. Vi bruger naturen i nærområdet på gåture, busture og på legepladser. Derudover har vi vores science atelier i Eventyrhaven, her kan børnene være nysgerrige på teknologi og science i mindre grupper, sammen med en voksen.

Mål:

At børnene oplever og stifter bekendtskab med naturen fx de fire årstider.

At børnene får en viden om naturen og de dyr, der lever i Danmark.

At børnene lærer om vores fælles ansvar for naturen/miljøet og udvikler respekt herfor.

Indsats:

Vi vil, i løbet af året, tage ud i naturen. Vi vil stifte bekendtskab med de forskellige årstider, blandt andet ved at komme ud hver dag fx kælke og lege i sneen, plante blomster om foråret, bade om sommeren og lege i blade om efteråret.

vi vil komme ud i naturen i al slags vejr og på alle årstider.

Vi vil finde dyr fx insekter, vi vil kigge på fugle og andre dyr og lytte til fuglestemmer/dyreløde.

Vi vil se på træer, planter og blomster.

Vi vil undersøge ovenstående og eksperimentere fx rode efter biller og kryb i jorden og under bark, finde/grave regnorme op til vores terrarie, holde et tusindben i hånden og tælle om den har tusind ben, lave insektfælder eller fx et spireforløb "fra frø til blomst", bedsteforældredag i foråret osv.

Vi vil læse bøger om naturen og dyr der lever i Danmark.

Effekt:

Børnene har kendskab til de forskellige årstider og ved hvad der er kendetegnende for hver årstid.

Børnene udfordrer sig selv ved fx at smage på naturen (bær, planter).

Børnene har kendskab til planter, træer, blomster, dyr og insekter der lever i Danmark.

Børnene får kendskab til hvilke dyr og insekter der lever i Danmark. Vi "putter" fx insekter i vores montre og observerer dem.

Børnene er nysgerrige og finder glæde ved at færdes i, udforske og sanse naturen.

Børnene er optaget af de oplevelser vi præsenterer dem for.

Børnene ved hvordan de finder frem til fx biller eller bænkebidere.

Børnene er nysgerrige, undrer sig og eksperimenterer.

Børnene vil gerne ud i al slags vejr og kan lide at komme med på tur.

Børnene kan kende og sætte ord på fx vejret og dyrene.

Fremadrettet indsats:

Vi vil bruge værktøjet, "evaluerende pædagogisk praksis" fra den nye styrkede læreplan og løbende evaluere på vores nuværende læringsmiljø, for at se hvad der fungerer og hvad der skal udvikles på/ændres.

Det pædagogiske læringsmiljø understøtter, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science på følgende måde:

Mål:

At børnene bruger udelivet som et naturligt rum til leg og læring.

At udelivet giver børnene mulighed for at bringe alle sanser i spil og bruge kroppen på nye måder.

At børnene lærer naturen at kende gennem udforskning og viden.

Indsats:

Vi vil lave Eventyrhavens legeplads, til en legeplads der indbyder til leg og læring fx vil vi lave "fra jord til bord" eksempelvis plante krydderurter, kartofler eller tomater.

Vi vil lave bål med børnene.

Vi vil lege med sanser fx. Lege med vand (hoppe i vandpytter, fodbad om sommeren) gå på bare tæer om sommeren, lege i mudder-køkken, klatre på træstammer, smage på ting fx. de krydderurter vi har plantet osv.

Vi vil arbejde med at skabe læringsmiljø ude og inde så børnene kan udforske og undersøge naturen. Fx

Tale med børnene om de materialer vi finder i naturen fx hvor kommer grankoglen eller kastanjen fra, hvad er dens funktion osv.

Tage naturen med hjem i institutionen fx tage naturmaterialerne med ind på stuen så børnene forsat kan undres og lege med materialerne.

Vi vil bruge forstørrelsesglas og se materialerne "tæt på", vi vil plukke buketter af mælkebøtter eller forglem mig ej når vi er på tur.

Vi vil lege med lys og skygger fx. Bruge overhead til at lave skyggebilleder, bruge vores lysbord på stuen og vores sanse-lampe.

Vi bruger Science rummet.

Effekt:

At børnene trives og udvikler sig.

At børnene bruger fantasien og er kreative fx kan træstubbe på legepladsen forvandles til borde eller stole så børnene kan lege mor, far og børn eller fodbadet om sommeren kan være et fuglebad (tæerne er fuglene der pipper).

Børnene oplever glæde og er interesserede for de forskellige naturmaterialer vi finder.

At børnene kan kende forskel på de forskellige naturmaterialer vi finder.

At børnene tager naturen med hjem til institutionen fx blade, blomster, grene eller sten.

Børnene har lyst til at lege med naturmaterialerne fx lege købmand eller bygger hule ud af træstammer, kviste, blade, kogler osv.

At børnene er nysgerrige og har lyst til at lege med lys og skygger.

At børnene udfordrer sig selv motorisk og kan lide de sanseoplevelser, det giver at færdes i naturen.

Fremadrettet indsats:

Vi vil bruge værktøjet, "evaluerende pædagogisk praksis" fra den nye styrkede læreplan og løbende evaluere på vores nuværende læringsmiljø, for at se hvad der fungerer og hvad der skal udvikles på/ændres.

Det pædagogiske læringsmiljø tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag på følgende måde:

Det pædagogiske grundlag er de centrale pædagogiske begreber, principper og værdier, som man skal bruge, når vi planlægger og udvikler det pædagogiske arbejde.

Et fælles pædagogisk grundlag handler om en fælles forståelse af det gode børneliv ud fra: børnesynet, dannelse, leg, børnefællesskaber, læring, læringsmiljøet, forældresamarbejdet og arbejdet med børn i udsatte positioner.

Mål:

At der er en fælles interesse i personalegruppen omkring natur, udeliv og science og at der er en lyst til at undres og være nysgerrige sammen med børnene.

At de voksne i Eventyrhaven er gode rollemodeller og viser engagement ved at være i naturen.

Indsats:

At vi vægter en undersøgende tilgang til naturen sammen med børnene fx "hvorfor tror du, at det regner?" eller "Hvad tror du der sker hvis vi blander vand og sand?"

At vi er med til at skabe rum for nærvær og samvær børnene imellem (fællesskaber) og mellem børn og voksne (naturen/rummet som den 3 pædagog).

At børnene møder voksne, der er engagerede og kan undre sig over naturen sammen med børnene.

At børnene møder voksne der opmuntrer, udfordrer og anerkender børnene.

At den voksne tager udgangspunkt i børnenes nysgerrighed/spor.

Effekt:

At udelivet i og omkring Eventyrhaven giver børnene en sanselig oplevelse af fx årets gang og naturfænomener fx tor-dennejr.

At børnene bruger udelivet som et naturligt rum til leg og læring.

At børnene viser nysgerrighed og en undersøgende adfærd i naturen.

At børnene viser glæde ved at være i naturen – at de trives og udvikler sig i en natur kontekst/sammenhæng.

Fremadrettet indsats:

Vi vil bruge værktøjet, "evaluerende pædagogisk praksis" fra den nye styrkede læreplan og løbende evaluere på vores nuværende læringsmiljø, for at se hvad der fungerer og hvad der skal udvikles på/ændres.

Temaet Natur, udeliv og science ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer på følgende måde:

Den alsidige personlige udvikling, vi understøtter barnets erfaringsverden, så barnet kan og tør bruge naturen og tage initiativ til mere. Det at være i naturen, kan give anledning til eksistentielle oplevelser og overvejelser hos børn. Barnet opmuntres til at foretage egne undersøgelser, støttes og guides i at turde øve sig igen og igen, for derved at opbygge en grundlæggende tillid til egne ideer og evner, selvom børnene møder modgang.

Sociale udvikling, vi lærer børnene at passe på naturen, både dyr og planter. Dette sker, når vi voksne skaber fokus på, hvordan vi behandler naturen, fx at vi ikke må knække grene af træerne eller træde på sneglen på vejen. Dette er med til at skabe en forståelse for empati mod andre og omverden.

Naturen er det fælles tredje, hvor vi i fællesskab er sammen om at udforske, afprøve og inspirerer hinanden.

Kommunikation og sprog, nysgerrigheden i naturen danner grobund for dialog omkring de ting der optager barnet, men også en udvidelse af barnets ordforråd ved at sætte ord på naturens mangfoldighed.

Krop, sanser og bevægelse, brug af kroppen i naturen på den ujævne bund er god for balancen, bakker inviterer til at slå koldbøtter og trille og træstammer inviterer til at kravle på eller bygge med. Her kommer mange af kroppens 18 grundbevægelser i spil.

Finmotorik kommer i spil, når man skal passe på ikke at klemme mariehønen man lige fundet, men samtidig sanser dens krible krable i hånden. Alle sanser er skærpet i naturen, når barnet føler vinden på kinderne, græsset mellem fingrene, jorden der graves i eller lydene fra fuglene der kvidre.

Kultur, æstetik og fællesskaber, vi voksne skal give børnene mulighed for at lege i og med naturen med andre og derved have mulighed for at stimulere børnenes kreativitet, fantasi og fortolkning, fx når pinden bliver til en skyder. Uderummet må godt bære præg af et æstetisk indtryk, hvor der er fejlet på fliserne og legetøjet er gjort klar til leg, så det indbyder til ny leg, når børnene kommer ud. Børnene er medskabere af legepladsens æstetiske indtryk. Dette giver børnene ejerskab, der er med til at sikre, at de tager et medansvar for at passe på vores uderum. Fx at børnene passer på der ikke kommer sand på de ny fejlet fliser, fordi de selv har været med til at feje osv.

Kultur, æstetik og fællesskab

Læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab handler om, at kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Pædagogiske *mål* for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47)

Det pædagogiske læringsmiljø understøtter at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab på følgende måde:

Undersøgelser viser, at æstetiske fag samt det at inddrage æstetiske læreprocesser, påvirker børns udvikling og læring, ikke bare i nuet men også langt ind i fremtiden.

Æstetiske læringsprocesser er i sig selv berigende og dannende. Vi udtrykker os æstetisk gennem drama, musik, billedkunst og sikrer at børnene selv har fingrene i materialet.

Vi sørger for, at børnene får differentierede indtryk, ved fx at komme ud og se teaterstykker eller kunstudstillinger. Derfor skal vi vægte museumsbesøg samt udstillinger lige så højt i vores pædagogiske aktiviteter med børnene, som det at have forskellige materialer til rådighed. Processen er i højsædet mere end selve produktet.

Mål:

At vores børn oplever og bliver bekendte med vores kulturralle traditioner, som eks. Påske, jul fastelavn.

At vores børn bliver præsenteret for forskellige måltider, og bliver bekendte med hvor retten stammer fra.

At vores børn, på trods af forskellige kulturelle arenaer, føler sig som en del af fællesskabet. Og accepter hinandens forskelligheder.

Indsats:

Vi præsenterer og afholder de forskellige traditioner som vi har i Danmark. Vi sammenstykker traditionerne ved at inddrage musik, kreativitet, sanserne så som smage på maden, være deltagende i at lave maden, der passer til traditionen, fortæller historier, præsenterer vores lege, hyggen og det fælles tredje ved at være en del af en tradition.

Vi bruger hver dag tid til at på den alsidige personlige udvikling, som at holde bordskik, selvhjulpethed ved påklæde sig sit eget tøj. Ved toilet besøg osv. For at børnene har en så grundlæggende kerne så mulig. Dette i samspil med at lære selvbestemmelse, med bestemmelse. Osv. taler om vi lever forskelligt og der er forskel på dig og mig.

Effekt:

Effekten af dette vil vi kunne se nå børnene føler sig trygge og er bekendte ved vores traditioner, for mad mod til at smage og udvide horisonten over for nye smage lugte osv.

Og at vores børn lærer at være selvstændige og kunne indgå og bidrage til sociale samt følelsesmæssige fællesskaber. At vise respekt og være solidarisk med andre

Fremadrettet indsats:

Fortsat at evaluere på vores praksis, optimere og forfiner de voksnes viden om traditioner, og at vi bruger os selv som redskaber til at fremme og vise børnene vejen frem, ved at indgå helhjertet og med nysgerrighed og entusiasme.

Det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab på følgende måde:

Mål:

Vi skaber sammen med børnene inspirerede og æstetiske legemiljøer.

Vi indretter vores børnehave og rum, så de fremstår som inspirerende og fremmede både for voksnes og børns kreativitet fantasi, nysgerrighed og fællesskab.

Vi præsenterer børnene for forskellige kunstformer.

Indsats:

Vi har et fælles udgangspunkt i vores fælles Reggio Emilia pædagogik, Men er menneskelige forskellige med evner og forudsætning. I vores hus ansætter vi pædagoger og medhjælpere med en rig og bred menneskelig erfaring. Og lysten til at arbejde for vores fælles pædagogik.

Inden for den ramme arbejder hver stue med deres egne æstetiske udtryksformer, og følger børnenes spor. Eks. Bygger dinosaurusser og inspirerer til lege omkring det.

Præsenterer eks. børnene for Tin Tin`s univers og bygger videre på det, både i kunst, kreativitet osv.

Vores hus er indrettet så vi hverdag bevæger os forbi hinandens stuer og med mulighed for at udsmykke vores gang ud fra vores egen stue. Her ses et stort og mangfoldigt inspirations kilde til glæde for alle børn og voksne i eventyrhaven. Fællesskab.

Naturen har sige egne kunstneriske udtryksformer, i alt sin pragt både i udspring om foræret og i de mere nedtonede og grå årstider. Her vil vi lade os inspirere af det der omgiver os og det vi kan komme til som skov, strand osv.

Effekt:

Vi ser effekten af vores arbejde nå, børnene og de voksne for lyst til at lege og lærer nye ting. Og for lysten til at skabe og bliver inspireret til at gå nye veje og være skabende Og nysgerrige sammen.

Fremadrettet indsats:

At blive endnu mere skarpe, på hvordan vi bruger hinanden som inspiration, lærer vores initiativer fra os. Og følger børnenes spor.

Fremadrettet vil vi også tilbyde børn og voksne, inspiration og input fra udefrakommende kunstere, som musikere, gøglere, skuespillere bla.t andre.

Det pædagogiske læringsmiljø tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag på følgende måde:**Mål:**

At vores fællesskab fordrer at vi har et fællesskab hvori, man taler pænt til og med hinanden At vi har en kultur hvor vi hjælper hinanden.

At vi har en kultur hvor vi passer på vores fælles ting, vores hus, både ude og inde.

At vi kan begå os i fællesskabet såsom spisning, samling indgå i leg

Indsats:

Vi voksne er rollemodeller med en anvisende social adfærd. Vi går foran og opmuntre, går ved siden af og nogle gange bagved iagttager observerer giver støtte hjælp og guidning. At de voksne bruger tid og nærvær på at støtte og hjælpe i konflikter.

Effekt:

At vi ser at vores børn i eventyrhaven mestre at være en del af fællesskabet, eks. At de er klar til skolen. Og at de langsomt lærer at mestre at være deltagende i samling, spisning, fælles lege. At de passer på vores ting, blomster planter, at de betragter sig selv som værende en del af fællesskabet. At vi har glade og trygge børn der ved hvad de skal i dagligdagens rutiner/ fællesskaber.

Fremadrettet indsats:

At vi fortsat øver, finder nye måder at håndtere eks. konflikter at vi som voksne er opsøgende på at finde nye fremgangs måder i at fremme fællesskabet.

Temaet Kultur, æstetik og fællesskab ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer på følgende måde:

Den alsidige personlige udvikling, gennem dette læreplanstema kan børnene møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på forskellige måder og forstå deres omverden, kunnen og gøre.

Social udvikling, børnene opmuntres til at foretage egne undersøgelser, de støttes og guides i at turde øve sig igen og igen for derved at opbygge en grundlæggende tillid til egne ideer og evner, selvom børnene møder modgang. I vores daglige samlinger på stuen har børnene medbestemmelse, hvor vi voksne følger børnenes spor og sikrer at alle børn bliver set og hørt.

Derudover vægter vi, at børnene lærer, at lytte til hinanden og respektere at ikke alle børn er ens og derfor nogle gange har behov for noget særligt.

Kommunikation og sprog, leg med sproget gennem teater, dialogisk fortælling samt rim og remser skaber grobund for et kreativt udtryk hos børnene.

Når vi har børn fra andre kulturelle baggrunde, leger vi med sproget ved at bruge både dansk og et andet sprog, såsom at øve ord eller synge sange på et andet sprog.

Krop, sanser og bevægelse, sans med kroppen eller brug kroppen i et kreativt projekt om eventyr, fortællinger eller teater. Her er der også mulighed for at sanse forskellige materialer fx maling, papmache, gips, perler m.m.

Natur, udeliv og science, tage naturen med ind i det skabende univers både inde og ude samt bruge årstidens materialer i de pædagogiske aktiviteter. Hvordan temaet Kultur, æstetik og fællesskab ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Solrød Kommunes rammer og prioriterede indsatser

I henhold til Dagtilbudsloven (kap. 1, § 3a stk. 2) skal kommunalbestyrelsen fastsætte og offentliggøre kommunens rammer for dagtilbud, herunder eventuelle prioriterede indsatser på området. De prioriterede indsatser er bl.a. kommunens pejlemærker, den kommende Medieguide, Dannelsesstrategi m.m.

Den lokale læreplan skal således beskrive og synliggøre dagtilbuddenes arbejde med kommunens pejlemærker, politiske mål og strategier. Arbejdet hermed skal integreres i det daglige pædagogiske arbejde og kobles sammen med de centrale elementer for det pædagogiske grundlag, læreplanstemaerne og de tilhørende læringsmål.

Som det fremgår af næste sides illustration er Solrød Kommunes pejlemærker følgende:

- - Læring og udvikling hele livet
- - Aktive borgere og et aktivt erhvervsliv, der tager ansvar
- - Tryghed, sundhed og værdighed i alle aldre
- - Åbenhed og inddragelse af borgere og erhvervsliv
- - Bæredygtigt udvikling
- - Orden i økonomien
- - Fleksible rammer for fællesskaber og for den enkelte

Det skal af den lokale læreplan fremgå, hvorledes pejlemærkerne integreres og kobles sammen med elementerne fra det fælles pædagogiske grundlag, læreplanstemaerne og de dertilhørende mål.

Det kan eksempelvis gøres på følgende måde:

Med afsæt i pejlemærket *Bæredygtig udvikling* arbejdes med læreplanstemaet *"Natur, udeliv og science"* og målene *Dannelse og børneperspektiv*. Målet er at udvikle børnenes forståelse af vigtigheden af at passe på vores natur. Indsats: Vi går x gange ture i by og skov med gruppe y og samler skrald. Efterfølgende sorterer vi skraldet og genanvender det, som er muligt. Det er en ønsket effekt, at børnene skal kunne genkende mindst 2 genanvendelige materialer. Vær opmærksom på, at der her er formuleret et målbart mål. Dette er afgørende for, at vi kan evaluere effekten af vores indsats.

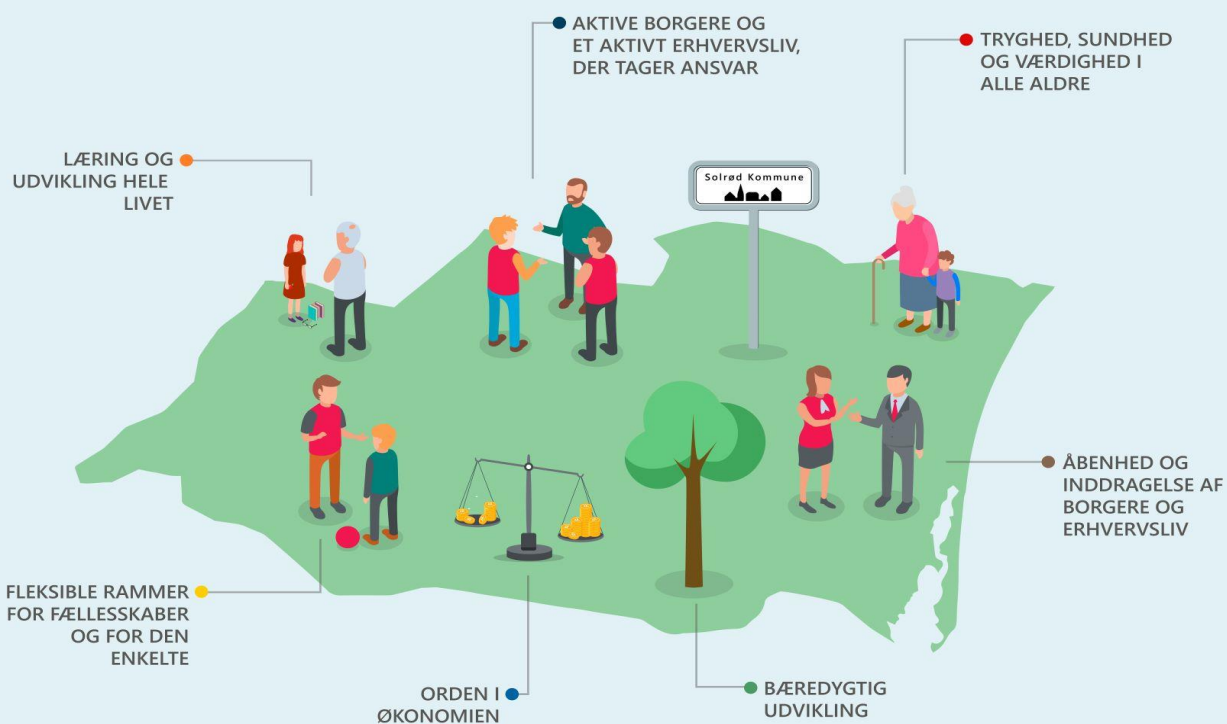
Et andet eksempel på, hvordan pejlemærkerne kobles sammen med elementer fra det fælles pædagogiske grundlag, læreplanstemaer og mål lyder således:

Vi arbejder med læreplanstemaet *"Social udvikling"* og har i forbindelse hermed fokus på at skabe inkluderende læringsmiljøer, som særligt rummer børn i udsatte positioner (element fra det fælles pædagogiske grundlag). Vi har i denne sammenhæng øje for, at pejlemærket *Fleksible rammer for fællesskaber og for den enkelte* kommer i spil.

Solrød Kommunes pejlemærker

- DET BEDSTE STED AT LEVE OG BO

Solrød Kommunes dannelsesstrategi

[Dannelsesstrategien](#) træder i kraft 2020.

I dagtilbuddenes arbejde med dannelsesstrategien rettes fokus på følgende fire udvalgte karaktertræk:

- - Nysgerrighed
- - Mod
- - Medmenneskelighed
- - Robusthed

Familie- og uddannelsesudvalget har udvalgt disse fire karaktertræk, fordi de anses for at være centrale og vigtige i arbejdet med børn og unges dannelse. De fire karaktertræk udgør tilsammen et "kompass" for børn og unge, som de kan navigere efter.

Det pædagogiske personale i kommunens dagtilbud skal vægte og prioritere på en måde, hvor strategien omsæt-

tes til konkrete handlinger, der understøtter børn og unges dannelse i samspil med deres læring, udvikling og trivsel. Ved udarbejdelsen af den lokale læreplan kan de fire udvalgte karaktertræk eksempelvis kobles sammen med arbejdet med læreplanstemaet Alsidig personlig udvikling og pejlemærket Læring og udvikling gennem hele livet.

Centralt i dannelsesstrategien er endvidere begrebet fællesskab, hvilket med fordel kan kobles med dagtilbuddenes arbejde med læreplanstemaerne Kultur, æstetik og fællesskab og Social udvikling.

Som det fremgår af Dannelsesstrategien opereres med fire centrale indsatsområder, hvoraf to af indsatserne er arbejdet med den gode overgang og forældresamarbejde. De centrale indsatsområder kan i udarbejdelsen af den lokale læreplan med fordel samtænkes med de centrale elementer i det fælles pædagogiske grundlag.

Solrød Kommunes Inklusionsindsats

Her bliver indsat link til Solrød Kommunes integrationsindsats, når denne er endeligt behandlet og politisk besluttet.

Det skal af den lokale læreplan fremgå, hvordan det enkelte dagtilbud samarbejder med BUR i målet om at skabe inkluderende læringsmiljøer med rum til alle børn.

Samarbejdet med BUR inddrages og bidrager til at skabe et inkluderende pædagogisk læringsmiljø for alle børn på følgende måde:

Mål:

At sikre alle børn lige deltagelses muligheder.

Indsats:

Vi arbejder inkluderende i hverdagen. Vi gør brug af tværfaglig refleksion med BUR samt ressourcepædagoger, når vi har brug for sparring på konkrete udfordringer. Tæt samarbejde med væksthuset omkring de børn der behøver støtte ud over det vi som alment dagtilbud kan varetage.

Effekt:

At alle børn oplever sig som en del af et fællesskab hvor der er plads til alle.

Fremadrettet indsats:

Vi skaber rammer i dagligdagen hvor der kan arbejdes både i det store og det lille fællesskab.

Evaluering og dokumentation

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres på dagtilbuddets hjemmeside.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes triv-

sel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51).

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen. I den lokale læreplan bidrager begreberne *Mål, Indsats, Effekt og Fremadrettet indsats* netop til en løbende evaluering af konkrete pædagogiske indsatser.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø? Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Der etableres en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde på følgende måde:

Da vi er en ny personalegruppe i et nyt hus, er vi i gang med en omfattende kulturskabende samt kulturoppbyggende proces. Derfor er det oplagt at vi arbejder sideløbende med dette omkring at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde.

I Eventyrhaven har vi valgt at inddrage vores faglige fyrtårn i processen omkring skabelsen af vores læreplan som vi skal have lavet helt fra bunden. De øvrige medarbejdere har været med til at evaluere og gennemgå rutinesituationer. Det er planen at de faglige fyrtårn skal facilitere arbejdet med den styrkede læreplan ude i deres teams, for på denne måde at arbejde i mindre professionelle læringsfællesskaber og sikre inddragelse af alle medarbejdere samt for at komme tæt på kerneopgaven.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år på følgende måde:

Vi har i læreplansgruppen arbejdet med redskab til selvevaluering. Her har vi belyst hvilke fokuspunkter der kunne danne ramme for vores næste mål for udvikling af vores pædagogiske praksis. Denne proces skal vi arbejde videre med i efteråret 2021. For senere at inddrage hele personalegruppen i arbejdet herom.

Pædagogiske redskaber og metoder

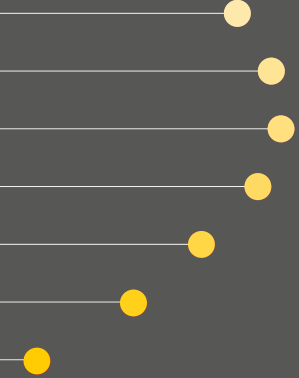
Nedenfor fremgår de pædagogiske redskaber og metoder, som skal anvendes i det pædagogiske arbejde i Solrød Kommune.

Rambøll sprogvurdering. Sprogvurdering udviklet af Børne- og Socialministeriet. Sprogvurdering af børn i alderen 3-6 år.

Relationskema. Skema til at skabe overblik over det enkelte barns relation til forældre, øvrige børn og pædagogisk personale i dagtilbuddet.

ALLE MED. Redskab til vurdering af det enkelte barns udvikling inden for de følgende 6 udviklingsområder: sprog, socio-emotionel udvikling, leg, trivsel, hverdagsaktiviteter og sansning/motorik.

Fra skema til handling. Et skema til planlægning og udførelse af pædagogiske aktiviteter, inkl. evaluering.

[Bagsidetekst]